

Н О В И

Студент

Орган стручних, економских, културних и спортских удружења на Београдском универзитету

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА
КРАЉЕВИЋА ТОМИСЛАВА БРОЈ 48

Београд 6 новембра 1940 год.

ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 1.50—
ИЗЛАВИ ДВА ПУТА МЕСЕЧНОШта имамо —
шта нам треба

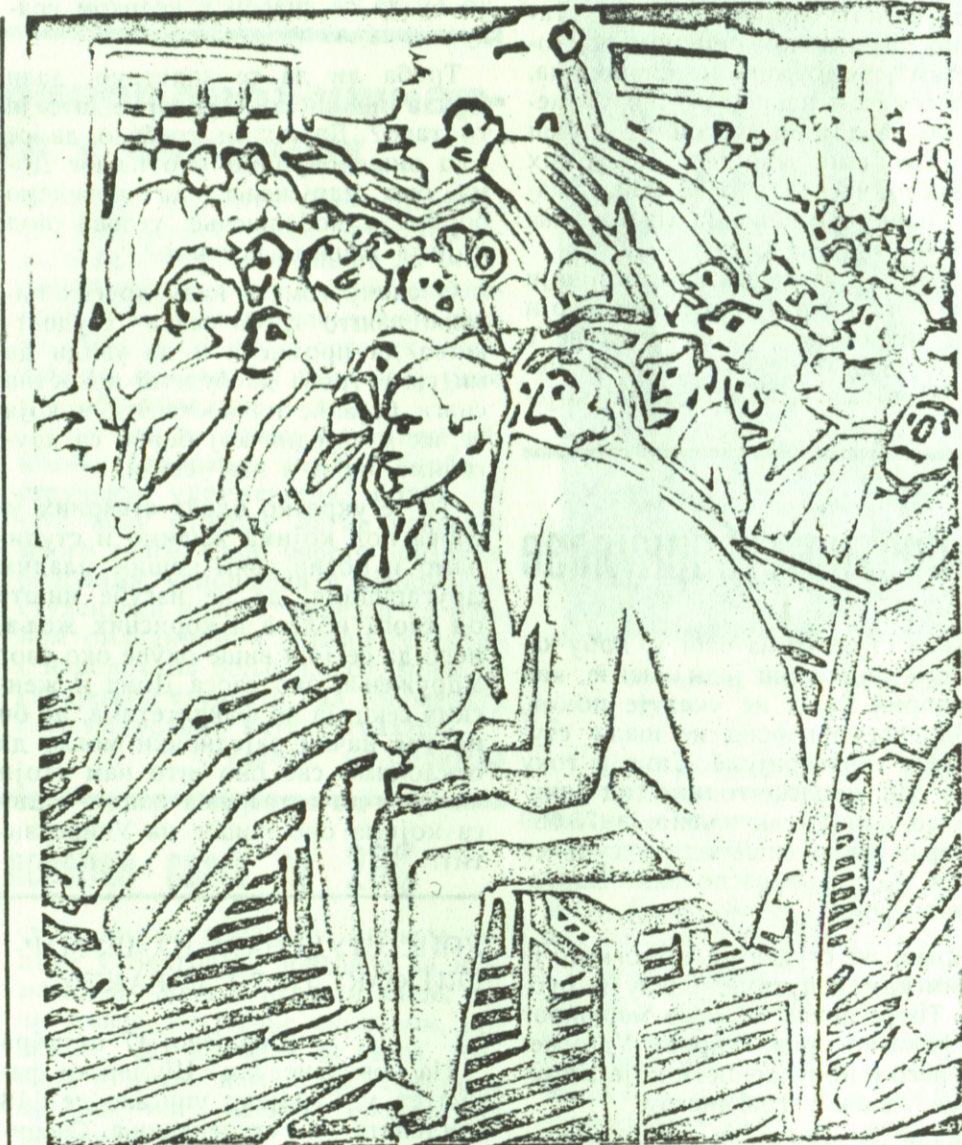
Улазећи у нову школску годину желимо да извршимо анализу прошлогodiшњег рада, да указујемо на грешке и недостатке, правилно поставимо проблеме који стоје пред нама и радимо на њиховом остварењу. Уједно желимо да новодошлим младим друговима дамо бар приближну слику делатности студентског покрета, упознамо их са тековинама и проблемима нашег вишегодишњег настојања, олакшамо им брже саживљавање са радом наших организација и омогућимо њихово активно учешће у њему.

Као сваки широки омладински покрет и наш студентски покрет имао је делатност на скоро свим доменима друштвеног збивања, почев од економског, стручног преко културног и спортског до политичког. Истина та делатност на свим секторима, током прошле године, није била исто интензивна и плодносна. На неком се радило мање, на неком више, на једном са више успеха, на другом са мање, али главна карактеристика је: радило се свуда, радило се са пуно тубави и воље и тај рад треба наставити. Треба наставити, али, смишљеније, са више плана и систематизације, више доследности и конкретног постављања свих студентских потреба и жеља, од најситнијих до крупних и главних, са већим ангажовањем поштених студената да у масовном раду помогну остварењу својих потреба и захтева.

Преко двадесет стручних удружења развијало је током прошле године, под руководством Акционог одбора стручних студ. удружења делатност на сектору своје струке, омогућавало студентима да кроз удружења надокнаде недостатке и несавременост школе и свог слабог материјалног положаја. Преко издавања уџбеника, табака, задатака, и разних формулара, стручних помоћних курсева из појединих предмета, екскурзија са стручним циљем, књижица и читаоница, набавки наших и страних књига и часописа из области науке и уметности; до претстављања студената пред факултетским и универзитетским властима и њиховог активног учешћа у постављању и решавању свих студентских захтева и проблема.

Појачати овај рад, проширити га, ангажовати што је могуће шире слојеве студената, потрудити се да ниједан поштен и активан студент не остане ван њега; трудити се да удружења још више постану организације свих студената.

Ето, то су у главним потезима задаци који стоје пред нама и нашим стручним удружењима.

На семинару

Рад и активност наших економских организација, у првом плану мензи, био је управљен у правцу омогућавања што већем броју студената здраве и релативно јефтине хране, као и прехране доста великог броја најсиромашнијих бесплатно.

О проблему исхране студената, том централном проблему који стоји пред нама, као и питању отварања и руковања Академском трпезом осврнућемо се у посебном чланку овог броја детаљније.

Потпуно удружење, Удружење студената против туберкулозе, Летовалишни студ. савез, Академски клуб Студентског дома, задруга „Самопомоћ“, Набављачка задруга студ. технике и др. су помоћне организације у плану исхране и збрињавања студената, као и олакшања студија.

Један од најтежих проблема који се постављао пред нас током прошле године био је проблем културног рада. Систематско саботирање

рада на културном пољу, баш од оних који се размећу својом великом културом и образовањем, ишло је тако далеко да скоро три четврти године нисмо имали на Универзитету ни једне културне приредбе.

Оно мало приредби што је било пред крај године било је недовољно и непотпуно. Исто тако није било културног рада по факултетима, по удружењима. Друштвени састанци појединих удружења били су замрли. Студентска штампа излазила је доста нередовно и повремено. То нарочито важи за лист, док је „Млада култура“ била солиднија и унеколико остварила себи постављени задатак.

Колико год је било објективних немогућности за рад толико исто и нашег недовољног ангажовања да те објективне немогућности отклонимо. Потребно је културни живот на Универзитету дићи на висину достојну њега, достојну научне институције у земљи, попуњити шупљиве (којих је најалост много) које сметају нормалном развоју студената. Окупити све оне које

интересују горња питања, све оне који хоће да раде, окупити сво студентство, јер културне тековине прошлости као и будућности припадају народу, припадају нама.

Спортски рад почео је систематски да се спроводи у пуној мери тек пред крај прошле године. Све гране спорта треба развијати. Јер много више спорта и забаве потребно је нама младима. Наша младост то тражи, ми јој морамо дати.

*

Данас када хоћемо да говоримо о проблемима и задацима који се постављају пред нас студенте: о питању прехране великог броја студената, питању лечења хиљаду оболелих, питању смањења разних лабораториских и других такса, штампању уџбеника, питању Уредби и многим другим питањима, морамо да будемо свесни чињеница да постоје тежње и намере да нам се узме и оно што смо до сада имали, ма да недовољно и слабо, да се онемогући делатност нас студената у правцу да помогнемо себи и другима, до омогућимо правилан развој једном будућем народном интелектуалцу.

Гарантија за успешан и нормалан рад Универзитета као целине и нас студената посебно, гаранција за гајење слободне науке и научног рада, била је и остаје пуна и неокрњена аутономија Универзитета.

Несметаном раду могуће је васпитавати праву народну интелигенцију, интелигенцију која ће умети да схвати потребе и жеље најширих народних слојева, да своје снаге ставе у службу народа из кога је поникла, народу кога тако искрено и предано воли.

Да би се спремили за тај тешки задатак треба се оспособити. Треба предмети у „тајне“ биологије, медицине, треба савладати математичке науке, упознати економију, бити следбеник Мичурина, бити одличан лекар, инжењер, професор, правник, агроном, ветеринар...

Будимо свесни задатака и положаја у коме се налазимо, прегнимо на рад да кроз наша стручна, економска, културна, спортска и друга удружења створимо себи боље услове живота, рада, студија и свега онога што тражи једна здрава и снажна младост.

Објава

По одлуци Универзитетског Сената Универзитет ће бити затворен до 5 нов. 1940 год. закључно.

Према томе, заказани испити наставиће се 6 новембра 1940 год. по истом распореду.

Из канцеларије Деканага Правфакул. у Београду 24 окт. 1940 г.

О студентском дому

У току последњих неколико година студенти су једнако истицали да правни положај Студентског дома треба регулисати како најбоље одговара интересима широких студентских маса. Најбоље решење је једино — *подвести Студентски дом под аутономију Универзитета*. Ако је циљ те установе да се помогне студентима, да им се олакша живот, ово би се заиста најпре постигло у смислу горњег решења. Да наведемо само једно (свеједно које по реду) преимућство таквог решења: критеријум који се има када се примају студенти у Дом био би објективнији. У Дом треба да уђу првенствено младићи сиромашног стања, који поред тога показују на студијама да су марљиви и да имају успеха у наукама.

Студенти су са своје стране предузели све да се дође до правилног окончања проблема Студентског дома. Они су радили у том смислу преко свога удружења — „Академског клуба“.

Главну пажњу посветио је „Академски клуб“ економском положају студената у Дому. Тај положај, с обзиром на улог који се плаћа, није никада био задовољавајући. Било је потребно да се заведе студентска контрола над пословањем у Дому, да се зна куда све иде и како се троши студентски новац. Коначно, свако има право да зна шта се ради са његовом имовином. Али бар у свој главној тачци „Академски клуб“ је наишао на најјаче кочење. Успело се једино да се добије нека слаба контрола над малим делом расхода студентског новца а оно главно остало је потпуно непознато.

О студенткињама

На нашем Универзитету има око 2000 уписаних студенткиња. Све смо ми дошли на универзитет са много полета и илузија, са жарком жељом да на време свршимо своје студије и да као свршени и способни лекари, инжењери или професори самостално и предано помогнемо нашем народу.

Велики део нас није много размишљао о тешкоћама на које ћемо наилазити у току нашег школовања, није претстављао да ће се оне поставити пред нама подједнако а често и више, као и пред нашим друговима.

Какве су то тешкоће, какви су то проблеми нас, студенткиња, запитаће се многе од нас?

Ако узмемо у обзир просечно економско стање студенткиња, видећемо да је врло велики број оних које добијају од куће 600—650 д. месечно за издржавање. То је једва за храну и стан, без осталих свакодневних ситних потреба које су нам неопходне. Станбено питање се поставља у још оштријој форми пред нас, него пред наше другове. Као девојке а и због слабије физичке кондиције не можемо да се потуцамо од стана до стана, по разним привременим пречишћенима, подрумима и парковима.

Исто као и наши другови упућене смо да дајемо кондиције и баш зато што смо девојке слабије их налазимо, часови нам се мање плаћају, више нас шиканирају или нас уопште и не узимају.

Ето то су углавном наосетљивији и најистакнутији проблеми који стоје пред нама, то су тешкоће у низу других, које нам стоје на путу, са којима се свакодневно поје-

диначно хватамо у коштац уместо да се искључиво посветимо студијама и струци, уместо да тај живот буде лак и радостан.

Једино место где студенткиње стварно живе под повољним условима, то је наш Дом, али је он већ давно постао претесан да би могао да прими све оне студенткиње које би желеле да станују у њему. У Дому може да живи свега 100 студенткиња што претставља 5% целокупног броја. Али поред свега Дом је крупан успех постигнут студ. борбом, јер је то заиста место где се одмарамо, где се у другарској и веселој атмосфери освежавамо и заједнички радујемо.

Са економске стране у Дому се помажу наше сирсмашне другарице и тако им се омогућава студирање. Ми поред свега не можемо а да не изнесемо колико је младих наших другарица остало по разним местима у унутрашњости, које су исто тако желеле да дођу у Дом, а Дом није могао да их прими. Многе су молбе остале нерешене; многе су се упитале зашто баш ја нисам примљена, где ћу да нађем стан, како ћу да се снађем у великом граду — сама?

Треба ли да се запитамо, дали баш и ми нисмо одговорне што је то тако? Да ли би требало да се још више окупимо око нашег Дома, око удружења, да поведемо борбу за побољшање услова под којима живимо и учимо?

О свему томе и низу других питања зашто треба свака студенткиња да промисли и да увиди да ми саме треба да будемо покретна снага која ће их поставити и која ће их у заједничкој борби са друговима моћи и извојевати.

То је укратко одраз стварних услова под којима живимо и студирамо и позив свим нашим младим другарицама, да не изгубе ништа од свога полета и корисних жеља, него да се још више окупе око свог Удружења, око свега Дома и женских секција по факултетима, да би на тај начин заједнички могле да отклонимо све оно што нам стоји на путу до остварења наших жеља са којима смо пошле на Универзитет.

УПИС СТУДЕНАТА НА ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ У САРАЈЕВУ

Сарајево, 17 октобра
На новосписани Шумарски факултет у Сарајеву уписало се 118 студената и студенткиња. Специјалним одобрењем рок уписа продужен је до 20 овог месеца. Уписани студенти махом су из ових крајева. Међу њима 55 су православни, 37 римокатолика, 22 муслмана, 3 јевреја и 1 евангелик. Од броја уписаних 25 су студенткиње, а остало студенти.

УРЕДБА О УПИСУ СВРШЕНИХ УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ НА ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ У ЗАГРЕБУ

Загреб, 14 октобра
Указом Краљевских Намесника на предлог бана Бановине Хрватске прописана је Уредба о упису свршених ученика Средње техничке школе на загребачки Технички факултет. По овој Уредби на загребачки Технички факултет могу се уписати свршени ученици Средње техничке школе са подручја Бановине Хрватске и то само на одговарајуће отске које су учили на Средњој техничкој школи. Банском наредбом прописале се накнадно услови за полагање пријемног испита ових ученика.

Рад Удружења студената против туберкулозе

Године 1935, студенти нашег Универзитета основали су — после заиста тешке борбе — Удружење студ. против туберкулозе. Колика је била потреба за једним оваквим удружењем, најбоље ће илустровати следеће чињенице: преко 60% студената ослобођено је плаћања школарине јер су сиромашног стања.

Наше Удружење примило је на себе тежак и одговоран задатак. Замишљено је као допуна Здравственог фонда, као удружење које ће најхитније и без нарочитих формалности интервенисати, новчано помагати, својим утицајем радити на општем здравственом и материјалном подизању студената.

За пет година Удружење је сакупило 291.184 динара. Од те суме подељено је преко 250.000 дин., и на тај начин помогнуто је 811 студената. Оболели, са почетним појавама туберкулозе, или са отвореним кавернама, бивали су послати у санаторијум; слабуњави и изнемогли у опоравилишта, а великом броју студената, који су се разболели од грипа и сличних запаљења, прискочило се у помоћ новцем и лековима.

Новац је сакупљан нарочитим акцијама на Универзитету и ван њега; помагале су у многоме и приредбе на којима су учествовали наши и страни уметници и научници (Мајнарди, професор Пикар). Поред акција за прикупљање новца међу грађанством које су се биле предузеле о Божићу и Ускрсу, ове године поведена је и трећа — преко лета прикупљан је новац и од грађанства у унутрашњости. Летња акција донела је Удружењу 14.959 динара, којим је новцем, поред осталог, омогућено лечење двојици тежих болесника у санаторијуму. Важно је истаћи да је та сума по-

дељена студентима баш у добу када није радила ни једна менаџа, кад Потпорни фонд не указује помоћ, а Здравствени фонд не шаље студенте у санаторијуме. Само у току рада ове школске године (од јануара до данас) сакупљено је 75.689 динара, дакле више од 1/4 суме са којом годишње располаже Здравствени фонд.

Преко 80 студената помогнуто је у зимским капутима, оделу и рубљу. То је доказ не само марљивог и ефикасног рада управе Удружења, него и популарности које Удружење ужива у грађанству.

Једно од најглавнијих и најболнијих питања која чекају нерешена — и поред настојања Удружења и студената — јесте свакако Здравствени фонд. (О његовом раду и могућностима позабавићемо се у идућем броју). Тек при крају прошле школске године студенти су први пут учествовали на седници Здравственог фонда. То нам се омогућило, уосталом с пуним правом, јер се ту ради о животу, здрављу и новцу студената.

Ове године Здравствени фонд се мора поставити на такву основу да ће моћи одговорати својим циљевима.

Питање просторија Удружење ове године мора регулисати, јер немање просторија у многоме koči рад удружења чија се активност сваке године све више шири и разграђава.

Уколико то буду дозволиле финансијске и друге могућности, Удружење намерава да оснује и своју опоравилишну колонију. Осталим многобројним редовним акцијама мора се посветити још више пажње и труда с обзиром на данашње збиља тешке дане.

Филм

Петар Велики

Ноћ. Усамљене кочије јуре вртоглавом брзином кроз снежну вејаницу. Човек, до очију покривен бундом, непозично, замишљено зуре у даљину. Пораз. Трупe Карла XII Шведског одбиле су слабо, опремљену и технички заосталу руску војску. Отварају се тешка манастирска врата. У дворани, опкољен беспосленим калуђерима Алексеј, син господара. Улази Петар у пратњи Меншикова. Његова је одлука чврста: звона црква морају се слити у топове. Калуђери у војнике, грех преузима сам „на своју душу“. Алексеј ће купити црквена звона. Одлука ће се извршити одмах.

Дијалог између Петра и Меншикова. Петар кује планове за велике победе. Потребно је било да Русија претрпи пораз, да би из пораза научила како ваља побеђивати. Нема победа без пораза. Пораз је Петру улио само нову енергију за даљи рад. Али где је новац? Трговци... Трговци и бољари. Бољари ће дати и војску. Сваки по 40 војника. И Меншиков проноси проглас господара. Опире се бољари, не дају новаца, изговарају се. Пропали бољарски дужници, мужици, јављају се у војску. Гвоздена воља господара све постиже. Устају богаћи и књазови, нерадници и феудално свештенство под Алексејевим skutом. Не дају црквена звона, боре се против војске! Петар је Антихрист. Све мрачне силе са феудалним свештенством, богаћи и књазови, окупљају се око Алексеја. Петар је неумољив. Млади трговачки капитал мора напред. Потребна су тржишта, потребно је море, потребна је победа. Петар одлази у Европу. Европска наука и техника, обичаји и занати морају се пронети у Русију. Бродоградилница, мануфактуре и школе великих европских градова. Петар неуморно ради и учи. Русија мора да пође трагом Европе. Море стручњака долази у Русију. Русија мора да победи. Силни су војници Петрове војске: „Зар такав народ па да не победи?“ И заиста. Љубају се темељи тврђава, неодољив је руски трговачког капитала. Падају тврђаве, стари обичаји и традиције, прасују се мрачњаци. Швеђи су потиснути. Победа. На обалама Балтичког мора, где се води борба с болештинама, баруштинама, мочварима и смрти, диже се величанствен град — Петроград. Прозор на Балтичко море је отворен. Трговачки капитал стиче толико потребна тржишта. Син московског предграђа заводи нов ред и обичаје, отвара врата новим напретцима науке и технике. Силе мрака кују завере, спремају ударе, али прогрес се не може зауставити.

Ово је дело снимљено према чувеном делу Алексеја Толстоја. Улогу Петра Великог одиграо је Н Симонов без извештачености и крутости, са вештином какву смо научили да гледамо код великих глумаца земље социјализма. Стога није ни чудо што сваки напушта филмску дворану пун одушевљења.

Поводом Уредбе о изучавању страних језика по средњим школама

У новом времену и новој ситуацији добили смо и уредбу о изучавању страних језика по средњим школама. Према тој уредби француски језик се почиње учити од трећег разреда гимназије, а немачки од првог.

Природно да је ова нова уредба знатно смањила и потребу за наставницима француског језика. Поред и онако минималних могућности запослења и тешкоћа на студијама, овакве мере још више доприносе.

Влада је прописала уредбу о ограничењу школовања лица јеврејског порекла

Ова се уредба за текућу школску годину односи само на упис ученика у први разред или прву годину разних школа

Предата је јавности уредба ове садржине:

„Министарски савет прописао је Уредбу о упису лица јеврејског порекла за ученике Универзитета, високих школа у рангу универзитета виших, средњих учитељских и других стручних школа. Текст ове Уредбе гласи:

Чл. 1. — На универзитетима, високим школама у рангу универзитета вишим, средњим, учитељским и другим стручним школама, може се уписати само одређен број ученика јеврејског порекла. Овај број одредиће се тако да буде према броју осталих ученика свих школа у оној сразмери у којој се налази држављана јеврејског порекла према броју осталих држављана.

Врховна школска власт, надлежна за сваку поједину врсту школа, одредиће према ставу 1 овог члана колико се ученика јеврејског порекла, почев од школске године 1940—41 може уписати у I годину, односно у I разред, на појединим

факултетима и осталим школама. На ученике јеврејског порекла уписани у остале године, односно разреде, неће се примењивати став 1 овог члана.

Чл. 2. — Лица јеврејског порекла чији су родитељи заслужни за отаџбину могу се, по одобрењу надлежне врховне школске власти уписати за ученике универзитета и других школа наведених у чл. 1 став 1 ове Уредбе, без обзира на ограничење садржано у истом пропису.

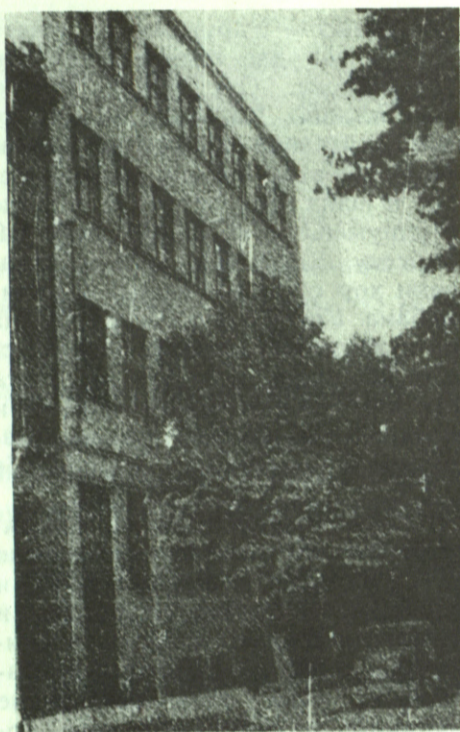
Чл. 3. — Странци јеврејског порекла не могу се уписати за ученике универзитета ни осталих школа наведених у чл. 1, став 1 ове Уредбе.

Чл. 4. — Овлашћују се надлежне врховне школске власти да издају упутства и објашњења потребна за примену члана 1, 2 и 3 ове Уредбе.

Чл. 5. — Ова Уредба ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним новинама“

ЦЕНТРАЛНА АКАДЕМСКА ТРПЕЗА

Најзад је готова ЦАТ, коју већ одавно чекају студенти. У своје три велике трпезарије, она ће моћи да прими одједном преко 600 студената. Из кухиње храна путује једним лифтом горе у трпезарије, а другим се враћају судови из њих. Доле у кухињи ће кувати четири велика казана помоћу паре, а велики шпорхет пећи месо и пециво, док ће десет мотора бити инсталирано захлађење, прање посуђа и др. У свакој трпезарији налази се телефон у вези са кухињом, у три гардеробе преко 600 вешалица за капуте, у двористи велики подрум за намирнице, који се сада довршава, станови за економи, управника, послугу, кројача обућара и бријача, купатило са тушевицама за мушке и женске, електрично сушење руку — ето то ће све имати сва трпеза.

Централна академска трпеза

Сама зграда је готова. Инвентар није још сав набављен. Од четири казана набављена су само два мања, друга два су поручена и — како кажу — доћи ће за десетак дана. Сама менза треба да почне рад од првог децембра ове године.

Али најважнија ствар од чега ће зависити рад мензе то је њен правни положај. Из искуства знамо, да установе које су биле намењене студентима а које не припадају под Универзитет да су се извргле у антистудентске установе. Наш А. О. је правилно схватио ову ствар, да је још прошле године настојао да се што хитније регулише правни положај ове мензе у корист студената.

Да би Ц. А. Т. што пре почела рад и да би користила најширим слојевима студената ми и сада тражимо да се што пре донесе статут по коме би Ц. А. Т. била универзитетска установа, што би највише користило студентима.

In memoriam

Пуниша Жижих студент филозофије

У јулу месецу ове године нестало је из наших редова Пуниша Жижих, један од ретко поштених и вредних омладинаца.

Рођен у сиромашној црногорској породици која му није могла омогућити удобан живот и школовање, још од ране младости, Пуниша је морао да се сам о себи стара. Његов мучан живот проузроковао је и тешку болест која данас коси милионе младих живота. Увек са вером у боље дане, Пуниша, пун наде и оптимизма, борио се и противу те кобне болести од које је најзад и подлегао.

Са пунишом Жижихем студенти и омладина уопште губе једног валаног друга.

Сви они који су га познавали задржали су на њега много светлих усмена.

Нека је слава другу Пуниши Жижиху!

Вести са факултета

Технички:

ЈОШ ЈЕДНО КРШЕЊЕ УРЕДБЕ

Од овог испитног рока уведено је на машинско-електротехничком отсеку ново полагање механике у другом делу припремног испита. Механика се пријављује као један предмет, међутим полаже се у два дела и то: статика као писмени а динамика као усмени испит. Ако се не положи статика не може се полагати динамика, мада по чл. Уредбе о Техничком факултету испит може бити само писмени или усмени.

Овим се уводи из једног предмета полагање и писменог и усменог испита

Правни:

ИЗ ПРАВНИЧКОГ УДРУЖЕЊА

Додељујући Студентском правничком друштву просторије у новој згради Правног факултета, деканат је поставио студентима између осталих и ове услове:

„Да се у канцеларији могу задржавати и у њој радити само овлашћени функционери друштва; да кључеве од канцеларије има да чува одређени служитељ факултета; да се у канцеларију не могу уносити ни у њој држати никакве књиге, списи, новине, слике и друго“.

Према овим условима, просторије би требало да служе само управи друштва а свако окупљање чланова онемогућено је. Последња тачка „услова“ истиче чак могућност да студентско правничко друштво после педесет година рада остане без просторија. Та тачка дословно гласи:

„У случају прекршаја ма које од напред наведених тачака као и иначе, деканат може друштву отказати гостопримство у факултетској згради“.

Отварање пољопривредног-шумарског факултета у Сарајеву

У Сарајеву је 5. октобра довршен упис нових студената пољопривредно-шумарског факултета. Према посљедњим подацима факултет ће започети рад са око 120 студената. Према своме броју, који је за добар и позитиван рад доволан, студентски покрет добија појачање. Сарадња заснована на заједничким интересима и прожета заједничким идеалима мора постати што јача и што чвршћа између сарајевских студената и њихове матице Београда.

Тек тако повезани са цијелим студентским, а преко њега и цијелокупним омладинским покретом, наши најмлађи студенти моћи ће да користе своје крају. Та корист ће се нарочито осјетити стога што су

до данас студенти свој најживљи рад спроводили само преко ферија, а сад имају могућност да сталним радом појачају омладински покрет и да своје интелектуално знање ставе у службу и осталих омладинаца, прилажући тако свој удио у борби омладине и народа.

Сам рад ће наићи на велике тешкоће. Стварање мензе, борба у стручним удружењима, борба за што већу слободу науке изискује много снаге. Само чврсто збијеним редовима, уклопљени у цијелокупни студентски покрет, повезан са радном омладином и борећи се скупом с народом за бољи живот, моћи ће сарајевски студенти да оправдају глас напредних интелектуалаца.

Студенти из Сарајева

Абонман наших менза повећан свега за 20%

Познато је да студенти, великим делом (око 85%) потичу баш из редова малих и средњих чиновника, радника, малих и средњих сељака, занатлија и ситних привредника уопште. Јасно је, дакле, да је и њихов положај, истовремено са погоршањем положаја њихових породица, погоршан још у већој мери.

Раније, још у периоди велике привредне кризе — борећи се за боље услове живота и рада на студијама, стварајући свој велики и снажни студентски покрет, студ. омладина створила је више својих економских организација — које су олакшавале и омогућавале великом броју студената студирање. Наше мензе, потпуно удружење, задруга „Самопомоћ“, дом студенткиња, удружење студената против туберкулозе — помагале су и још увек помажу један велики број најсиромашнијих студената. Али наше економске организације створене под одређеним околностима — неће моћи да помогну велики број најсиромашнијих студената — којима је, под данашњим тешким условима скупље, та помоћ нужна.

Прошла година, која ни изблизи није била тешка, као што ће бити ова, најбоље је показала и оправдала постојање наших економских организација

Без икакве помоћи са стране, издржавајући се једино од уплата, наше мензе су пословале исправно, не смањујући квалитет хране. И док

су се цијене абонману, прошле године у Београду, повећале за најмање 25—30%, а негде и више, наше мензе, натјеране скупоћом, повећале су абонман за свега 7%. Овај пример нам јасно говори о предностима наших економских организација.

Не руководећи се принципом зараде, пажљиво водећи економију, не кривећи никакве сувишне издатке, и координирајући рад са осталим студ. економским организацијама, наше мензе ће моћи, поред свих тешкоћа, и ове године давати студентима здраву и јевтину храну.

Ове године, ако се правилно реши питање правног положаја Академске трпезе, студенти ће добити једну нову економску установу од велике важности.

Уписали смо се...

Крај септембра. Кретање, комешање, лепршање семестралних листова, лепљење таксених марака, неспретна бруцошка запиткивања, пријатељска руковања након дуга растанка, вјечно понављана питања: „Кад си стигао?“ „Шта полажеш?“ све је то као дан, кроз неом дигнуте тешке завјесе наврео у хладне аule, мемљиве ходнике пред деканатима и пробуђене собице стручних удружења. Загрзле зграде се открављују, испуњују се младошћу и смијехом, плановима

нових студената и надама старих у добар резултат испита...

Са зидова полако нестаје тромјесечне туђе наслаге и буде се при погледу на њих сјећања на прошле године...

Удружења, као да су већ заборавила на своју дугу чамотињу, упила су у се пјесму и покрет и дим и зраче сваким кутком, лањским весељем и разговорима, бригама и шалама...

— Ено зидних новина, ено слика,

ено објава о друштвеним састанцима...

— Када ћемо на излет, другови?

— Сјехате ли се Стражилова?

— И Космаја?

— И Ђердапа?

Нагло се прену бруцош који за све вријеме није дизас главу са распореда предавања:

— Кад ће то бруцошко вече?

— Двадесет и...

— Шта има у позоришту?

— Ха... ха... ха... ха...

Разлијевали су се таласи свјетлости и весеља и младости кроз отворене прозоре мрачних збица...

Наше задруге

РАД СТУДЕНТСКЕ ЗАДРУГЕ ЗА РАД И ШТЕДЊУ „САМОПОМОЋ“

Наша најстарија економска организација је Студентска задруга за рад и штедњу „Самопомоћ“. У доба прве велике економске кризе када је живот студената био јако отежан услед тешких физичких послова, слабе исхране и слабих станова, наша задруга одиграла је значајну улогу у збрињавању материјално необезбеђених студената и формирању студентског покрета. Задруга је имала неколико секција: млекарску, књиговезачку, шаховску, хорске рецитације, библиотеку а касније: продавницу књига, продавницу марака и дувана.

Наша задруга ради данас интензивно: *Продавница књига* купује и продаје по врло повољним ценама све уџбенике студента права и тиме штити студенте од разних продаваца који за не одобрене уџбенике узимају од студената новац.

Продавница марака, располаже свим формуларима и таксама потребним за упис и оверу семестра и пријаву семестра.

Поред тога Задруга свршава колегама у унутрашњости све послове око уписа семестра, пријаве испита и даје сва обавештења студентима.

Све уџбенике потребне за студенте права купује и продаје студентска задруга за рад и штедњу „Самопомоћ“! За унутрашњост шаље поузећем.

Задруга се налази на правном факултету Краља Александра 69, улаз из Хартвигове улице.

Студентска задруга „Самопомоћ“
Правни факултет Београд

КАКО ПОСЛУЈЕ НАБАВЉАЧКА ЗАДРУГА СТУДЕНАТА ТЕХНИКЕ

Скоро годину дана постоји на Техничком факултету Набављачка задруга студената технике. Основана на иницијативу стручних удружења на Техничком факултету, с циљем да омогући студентима да што јефтиније набављају погрешан цртаћи прибор и материјал, Задруга је у потпуности одговорила својем циљу.

Да би омогућила сваком студенту да се њоме користи, Задруга је увела да члан може бити сваки редован студент технике (као и стручна удружења), кад уплати пословни удео од 100 д. одмах или у десет месечних рата по 10 дин. Кад студент престане да буде члан Задруге удео му се враћа.

У току прошле године Задруга није могла у потпуности да одговори својем задатку, јер је морала робу да набавља од препродаваца по знатно вишим ценама. Међутим летос је Задруга преко Савеза набављачких задруга државних службеника, чији је члан, набавила робу директно од произвођача без икаквог посредовања, тако да сада, иако су цене цртаћем прибору и материјалу скочиле за 60—80%, може робу да продаје својим члановима по старим ценама или најмање за 60—80% јефтиније. Тако на пример циркле Рихтер Д - VII, - које су у вароши 510 дин., Задруга продаје за 350 дин. Цртаће табле по 35 дин, док су у трговинама 50 дин. И на свом осталом материјалу однос је сличан.

Да би могла да одговори својем задатку Задруга мора да остане организација свих студената свесних да једино кроз заједничку борбу и чврсто збијени могу да олакшају себи услове студија и живота.

Студенти у унутрашњости...

Босна и Херцеговина —

И студенти Босне и Херцеговине схватили су своју дужност као просвећени синови својих покрајина. Расути по варошима и заборављених сабама предавали су друговима знање и искуство стечено на Универзитету. Студенти су одржали низ приредба оmlадинског карактера, било сами — у оквиру својих удружења и клубова — било као саучесници у приредбама радничких и сељачких омладинаца. Велики су успех имале приредбе: у Купрешу где су учествовали и студенти из Бугојна, приредба Клуба академика у Високом на којој су саравали и сарајевски студенти, затим оmlадинске приредбе у Бањој Луци, Тешњу, Маглају и другим местима. Поред тога, многа места Босне и Херцеговине обишла је „Заједница покрајинских удружења на Загребачком универзитету“ дајући забаве са врло успешним програмом.

Панчево —

Удружење студената постоји већ две године. Има око сто чланова. Ове године је било врло активно. Набавило је просторије где се скупљају студенти, приређују дебатне вечери, забавне вечере и јавна предавања. Ове године је удружење основало и своју библиотеку. Удружење има рецитативни хор са којим иступа на приредбама. Упркос многим сметњи на које удружење наилази, оно је успело да одржи две приредбе овога лета у неким оближњим местима и да одржи два јавна предавања. Сада се удружење спрема за приредбе које треба да одржи ове зиме.

Нарочито треба подвући економске акције Удружења. Ту на прво место спада организовање уписа и оверавање семестра студентима, и давање кондиција. За давање кондиција одређена је минимална награда по часу, затим колективне кондиције за сиромашне ђаке, које се овима омогућује јефтиније подучавање.

Цетиње. — Овдашњи студенти поставили су себи два основна задатка: економско помагање и културно подизање.

Први задатак остваривали су овог лета прикупљањем прилога од грађанства и приређивањем матинеа и забава. Што се тиче рада на културном пољу он је овог лета био много разноврснији него раније. Једанпут, понекад и два пута недељно држана су предавања у дебатном клубу; она су обрађивала научне и друге теме. Изашла су и два проја зидних новина, које су, својим чланцима, критикама и приказима, биле право огледало студентског живота. На редовним састан-

цима новоосноване женске секције дискутовало се о положају и задацима женске омладине данас.

Приређене су и две другарске вечери од којих је нарочито успела она која је, 15 августа, обележавала оmlадински дан мира. Заједно са осталом оmlадином, студенти су приредили неколико успешних излета.

На основу свега овога може се рећи да је овог лета и поред извесних недостатака, рад студената био пласнији но икад досад.

Подгорица —

Ми студенти Подгорице имамо своју задругу „Самопомоћ“. Ова задруга учинила је и чини много на окупљању и економском помагању студената у подгоричком срезу. Скоро сви студенти из овога краја посећују задружне просторије да би се користили стручном и белетристичком библиотеком, учили, дискутовали, играли шаха итд. Сваке недеље приређују се матинеа, а нарочито је успела била забава одржана почетком септембра на којој је главна тачка програма био комад Горкога „Васа Жељезнова“.

Пирот — Живот нас пиротских студената одвија се углавном око нашег студентског удружења.

Рад овог удружења морао је преко лета да се ограничи на другарске састанке студената из Пирота и околине, јер су уобичајена предавања широк народних слојева са актуелним друштвеним и научним проблемима, била из техничких разлога немогућа. На састанцима се говорило о разним проблемима који интересују студенте, једна од тема била је, на пример, „Проблем животног простора — у науци“. На последњем састанку упознали су се свршени матуранти са појединим факултетским уредбама, са студентским животом и студентским покретом. Поред састанака одржано е и неколико играчки.

Врање — Студентска омладина у Врању и околини живи и ради под врло тешким условима — њу чине већином синови радника, сељака и ситних занатлија, који често морају да издржавају и себе и своје породице. Да би поправили свој положај и допринели културном подизању свога краја, студенти су основали удружење. Оно досад није много учинило, али има велике могућности. Излети, дебатни клуб, смањење броја неписмених, оснивање сеоских читаоница, извођење позоришних комада, хорских рецитација, приређивање разних предавања — то су његови задаци.

СПОРТ

У суботу почиње Јесења спортска сезона на Београдском Универзитету

Спорт је захватио студентске редове. Сваке године све већи број студената бави се спортом. БССК је успео, да организујући разна спортска такмичења студентских тимова, омогући великом броју студената упражњавање спорта. Студенти се такмиче у фудбалу, лакој атлетици, пливању, смучању, одбојки и пинг-понгу.

Студенти се највише баве фудбалом. Такмичење за првенство Универзитета и пехар „Акционог одбора“ окупи сваке године око 200

студената фудбалера. Прво такмичење у фудбалу одржано је по куп-систему. Ове године такмичење се по дуплом бод-систему и по пропозицијама Врховног ногометног савеза. Тимови су подељени у две групе. Прве утакмице почињу 26 октобра. Реванши ће се одиграти на пролеће. Прваци групе одиграће финалну утакмицу јуна 1941 године. Ове године за фудбалско такмичење пријављено је осам тимова. У првој групи налазе се: Техничари, БУСК, Гајрет и Агроном-

ски-шумарски факултет, а у другој: Ветеринари, Медицини, БАСК и Комерцијална висока школа. Прве утакмице одиграће се у суботу 26. о. м. На игралишту С. к. „Јединства“ играју Ветеринари са БАСК-ом и прошлогодишњи прваци техничари са Гајретом. У Земуну игра БУСК са екипом Агрономски-шумарског факултета.

Кратак преглед спортског рада

Почетак нови школске године затиче спортска удружења на Универзитету у пуном напору организовања најављених такмичења у фудбалу, која почињу 19. о. м., па затим у одбојки пинг-понгу и лакој атлетици.

Започета сарадња са БУСК-ом развија се у знаку присног другарства и потпуног узајамног разумевања. Идуће недеље, истовремено са БУСК-ом, почеће и наши тренинзи пливања у базену „Крсмано-вића“.

На простору иза Техничког факултета већ је подигнуто једно игралиште за одбојку, а ускоро ће и друго. Потом ће се прићи изградњи фудбалског терена.

С обзиром на тешке прилике под којима се развија студентски спорт, делегација Београдског студентског клуба и Удружења студената планинара посетила је г. Ректора, између осталог са захтевима да се спортским удружењима осигура финансијска помоћ од стране Универзитетских власти и да им се уступе повољније просторије.

Репрезентација студената играла против радника

Резултат 2 : 2 (2 : 0)

У суботу, на игралишту „Јединства“, одиграла се утакмица између репрезентација студентских и радничких клубова. Утакмице између студената и радника одржавају се сваке године. Прва утакмица одиграна је на Ђуђевдан 1938 године. Изгубили су студенти са 7 : 1. Од тог времена студентски тим је знатно појачан. Редовна такмичења студентских тимова избацила су један стандард тим који се са успехом носи са врло добрим радничким тимовима. Већ идућа утакмица завршена је са резултатом 3 : 3. У пролећној сезони ове године победили су студенти са резултатом 4 : 1. За ову утакмицу и студенти и радници извели су најбоље тимове. Репрезентацију радника сачињавали су најбољи играчи радничких клубова. Репрезентација Универзитета изашла је у следећем саставу: Мацура — Миловановић, Максимовић — Марковић, Дракулић, Јовановић — Пашић, Опакић, Лазић, Османовић, Албуновић.

Просторије Б.С.С.К.-а се налазе у сутерену Филозофског факултета (улаз до „Империјала“). — Чланарина 5 динара семестрално.

Чланови клуба.